

GAP BÖLGESİNDE KADININ GÜÇLENDİRİLMESİNDE YENİLİKLER PROJESİ FAALİYET RAPORU (Ocak-Mart 2009)

2009

İSVEÇ ULUSLARARASI KALKINMA İŞBİRLİĞİ AJANSI
TARAFINDAN DESTEKLENMİŞTİR.

Proje Yürütme Merkezi: GAP İdaresi Başkanlığı, Akbayır Mah. 104. Cad. No: 115/2, Karaköprü, Şanlıurfa

GAP İdaresi İrtibat Bürosu, Mesnevi Sok. No: 27, 06690 Çankaya, Ankara

Proje Bölge Ofisi: GAP BKİ Bölge Müdürlüğü, P.K. 155 Urfa Tünel Ağzı 63000, Şanlıurfa

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ: GLOBAL KRİZ VE TÜRKİYE	3
GENEL ÇERÇEVE	3
GAP BÖLGESİNDE KADININ GÜÇLENDİRİLMESİNDE YENİLİKLER	4
I. ÇIKTI 1 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLENLER	5
II. ÇIKTI 2 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLENLER	5
2.1. Mevcut Atölyelerin Güçlendirilmesi ve Yenilerinin Kurulması.....	5
2.1.1. Tasarım Atölyeleri.....	6
2.1.2. Teknik Donanım Desteği	6
2.1.3. Altyapı Oluşturmaya Yönelik Şirket ve Kooperatifler	7
2.1.4. Hammade Desteği	7
2.1.5. Düzenlenen Atölye Çalışmaları.....	7
III. ÇIKTI 3 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLENLER	9
3.1. Satış ve Pazarlama	9
3.1.1. Doğrudan pazarlama	9
3.1.2. Kafe ve Restoran Satışları	9
3.1.3. Fuar ve Sergi Satışları	9
3.2. Eğitimler	10
3.2.1. Eğiticilerin Eğitimi	10
IV. ÇIKTI 4 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLENLER	11
4.1. 9 İl'e 9 Modacı	11
V. ÇIKTI 5 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLENLER	12
5.1. Proje İzleme.....	12
VI. SONUÇ	13

Türkiye’de 2009 Şubat ayında açıklanan işsizlik verileri krizin en net göstergesi oldu. İşsizlik oranları rekor kırdı ve yüzde 15,5 seviyesine yükseldi.

İnsanlar çok düşük ücretlere dahi razı olarak iş bulmaya çalışırken, GAP Bölgesinden kadınların gerçekleştirmiş olduğu girişim, projenin önemini bir kez daha gösterdi.

GİRİŞ:

GLOBAL KRİZ VE TÜRKİYE

ABD konut piyasasında başlayan ve kısa sürede, büyük bankaların batışları ile bütün dünyaya yayılan ekonomik kriz, etkilerini geliştirmekte olan ülkelerde 2009 yılında daha fazla hissettirdi. Türkiye’de 2009 Şubat ayında açıklanan işsizlik verileri bunun en net göstergesi oldu; işsizlik oranları rekor kırdı ve yüzde 15,5 seviyesine yükseldi.

Dev firmalar kapasite kullanım oranlarını düşürdü, işçi ücretlerini yüzde 35’e yakın düşürerek, üretimlerini azalttı. Çalışanlar için hayat her geçen gün zorlaşırken, üretim faaliyetlerini yerine getiremez duruma gelen firmalar işçi çıkarma yoluna gitti. Krizin etkisi ile dalgalanan kur, şirketlerin maliyetlerinin şişmesine ve zarar açıklamalarına neden oldu. Krizdeki büyüme ve işsizlik öylesine büyük bir psikolojik çöküntü yarattı ki insanların geleceğe dair kaygıları çok daha fazla yükseldi.

Kriz özellikle GAP Bölgesinde belirgin bir şekilde etkisini gösterirken GAP Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı’nın (Sida) yapmış olduğu işbirliği, bölge halkı için umut oldu.

İnsanlar çok düşük ücretlere dahi razı olarak iş bulmaya çalışırken, GAP Bölgesindeki kadınların ekonomik kalkınması için yürütülen aktiviteler, projenin önemini bir kez daha gösteriyor. Yeni bilgilerle, deneyimli kadroların tecrübeleri ile tanışan kadınlar, atölyelerde gerçekleştirdikleri faaliyetlerle, aile içinde potansiyel bir iş gücü olarak ev ekonomisine katkı yapmaya başladılar.

Aşağıda, Ocak-Mart 2009 tarihleri arasında proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler özetlenmiştir.

GENEL ÇERÇEVE

GAP İdaresi ve UNDP işbirliği ile "Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler: Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Kadınlar İçin Gerçekleştirilebilir Bir Model" Projesi (bundan sonra "GAP Bölgesinde Kadının Güçlendirilmesine Yenilikler Projesi" olarak anılacaktır), GAP İdaresi, T.C. Dışişleri Bakanlığı ve UNDP tarafından 25 Mart 2008 tarihinde imzalanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Proje, yenilikçi üretim-pazarlama ile ilgili stratejiler yoluyla Güneydoğu Anadolu’da kadınların sosyal ve ekonomik

Proje kapsamında bölge kadınlarının üretmiş oldukları ürünlerin pazar bağlantılarının kurulması ve kadınlara birçok alanda eğitim programlarının verilmesi hedefleniyor.

yaşamını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Proje ile kadınların işgücü piyasasına katılımı, ürünlerin markalaştırılması ve yeni pazarlama fırsatlarının yaratılması hedeflenmektedir.

Proje GAP Bölgesini kapsayan 9 ilde uygulanmakta olup, mali desteği, İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (Sida) tarafından sağlanmaktadır.

GAP BÖLGESİNDE KADININ GÜÇLENDİRİLMESİNDE YENİLİKLER

Proje ile bölge kadınının sosyal ve ekonomik yönden güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Uygulama stratejisinin dayanak noktası, kadınların gelir elde etme amacıyla ortaklık yapmaları ve ağ oluşturma kapasitesi kazanmaları hedefiyle kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve kadının güçlendirilmesidir. Finansal destek, kadınlar tarafından yönetilen atölyelerin ulusal ve yerel pazarlara ürün üretebilmeleri için malzeme ve küçük makine sağlanması şeklinde verilecektir. Teknik destek ise, bu ürünlerin pazarlanabilirliğini artırmak için geliştirilecek tasarım unsurlarına odaklanacak ve pazar bağlantıları sağlamayı hedefleyecektir.

Proje kapsamında bölge kadınlarının üretmiş oldukları ürünlerin pazar bağlantılarının kurulması ve kadınlara birçok alanda eğitim programlarının verilmesi hedeflenmiştir. Bölgede ÇATOM'lar (Çok Amaçlı Toplum Merkezleri) ve kadın alanında faaliyet gösteren diğer tüm sivil toplum kuruluşlarıyla (MOKİD, Batman Kadının Toplumsal Gelişim Derneği, S.S. Çok Amaçlı Kadın Mardin İşletme Kooperatifi, S.S. Besnili Aktif Kadınlar Yardımlaşma Dayanışma İşletme Kooperatifi, Gaziantep Üniversiteli Kadınlar Kooperatifi vb.) çalışılmaktadır.

Proje Yöneticisi, üretim sürecini takip etmek, gerekli teknik desteği ve koordinasyonu sağlamak ve bölgesel, ulusal ve uluslararası pazarlama ağını geliştirmek üzere Şanlıurfa'da bulunan proje ofisinde görev yapmaktadır. Proje Asistanı ise, Proje ortakları arasındaki koordinasyonu sağlamak ve idari ve finansal süreçlere asistanlık yapmak üzere Ankara'daki GAP BKİ İrtibat Ofisi ve UNDP ofisinde görev yapmaktadır.

Projenin uygulamasında atılan adımlar, özellikle mevcut atölyelerin güçlendirilmesi ve yenilerinin açılması yoluyla profesyonel üretim tesislerinin oluşturulmasını içermektedir. Üretim tesisleri, güçlü pazarlama ve satış ağları aracılığıyla piyasalara sürülecek profesyonel ürünlerin imalatı konusunda tasarım desteği ile güçlendirilmektedir. Sağlanacak ekonomik kalkınmanın anlaşılması ve bunun

ÇIKTI 1

Yerel makamlar ve ticari aktörler, kadınların işgücüne katılımlarını destekleyen yerel istihdam programlarının oluşturulması konusunda daha fazla kapasite ve bilgiye sahip olacaklardır.

ÇIKTI 2

Piyasa ile bağlantıların çoğaltılması sonucunda kadınların üretim kapasiteleri artırılabacaktır.

sürdürülebilir kılınması için beklenen sosyo-ekonomik dönüşümün benimsenmesi ve nihayet gerçekleştirilmesi için sürekli eğitim ve öğretim desteği verilmektedir.

I- ÇIKTI 1 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLENLER

Yerel makamlar ve ticari aktörlerin kadınların işgücüne katılımlarını destekleyen yerel istihdam programlarının oluşturulması konusunda daha fazla kapasite ve bilgiye sahip olmaları hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, kadınların işgücüne katılımının artırılması ve yoksulluğun azaltılması amacıyla kadınların İŞKUR meslek kazandırma eğitimlerinden faydalanması ve küçük ölçekli bir tekstil fabrikası kurulması konusunda Diyarbakır Valiliği ile yapılan işbirliği çerçevesinde fizibilite çalışmalarına başlanmıştır. Bu ortaklıkla Diyarbakır'da kurulmakta olan tekstil atölyesinde, giyinme ihtiyacını karşılayamayan yoksul çocukların ihtiyaçları karşılanırken, kadın istihdamının ve girişimciliğinin geliştirilmesi, kaliteli üretimin gerçekleştirilmesi ve pazar ağlarının kurulması hedeflenmektedir. Protokole göre üretimde gerekli olan malzemelerin ve atölyenin kirasının ve **atölye giderlerinin bir yıl boyunca Diyarbakır Valiliği tarafından karşılanması** planlanmaktadır. Bunun yanında üretimi gerçekleştirecek olan kadınların dikiş ücretlerinin de 6 ay boyunca valilik tarafından karşılanması planlanmaktadır. Bunun karşılığında atölyenin donanım giderleri ise proje tarafından karşılanmaktadır.

II- ÇIKTI 2 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLENLER

Piyasa ile bağlantıların artırılması sonucunda kadınların üretim kapasitelerinin artırılmasına destek verilmiştir. Bu çerçevede yüksek katma değerli ürün üreten uzun dönemli üretim atölyelerinin kurulması ve mevcut olanların güçlendirilmesi sağlanmaktadır.

2.1. Mevcut Atölyelerin Güçlendirilmesi ve Yeni Atölyelerin Kurulması

Başlangıçta, bir yandan bölgedeki sivil toplum kuruluşları ile bağlantılı mevcut üretim atölyelerinin güçlendirilmesi, diğer yandan da yeni üretim tesislerinin kurulması ve yaygınlaştırılması önem taşımaktadır. Mevcut atölyelerin, daha profesyonel bir şekilde yönetilen birimlere dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede Ocak-Mart 2009 döneminde **iki adet yeni tasarım ve üretim atölyesi** kurulmuştur.

Mardin’de ve Batman’da iki yeni atölye kuruldu.

Bazı atölyelere teknik donanım desteği yapıldı.

2.1.1 Tasarım ve Üretim Atölyeleri:

Mardin:

Ömerli Üzüm Pestil ve Sucuk Üretim ve Paketleme Atölyesi:

Şubat 2009 tarihinde Mardin’in Ömerli ilçesinde Üzüm Pestil ve Sucuk Üretim ve Paketleme Atölyesi kurulmuştur. Atölye ile Ömerli ilçesinde yaşayan özürlü ve çalışmaya çok ihtiyacı olan kadınlara istihdam sağlanması hedeflenmektedir. Üzüm sucuğunun geleneksel tüketiminde ambalaj kullanılmadığı için ürünün ihracat şansı fazla olmamaktadır. Bu yeni tesisinin kurulmasıyla özellikle ihracat pazarı hedeflenmektedir.

Alt proje, Merkez ÇATOM, Evren ÇATOM, Latifiye ÇATOM ve KEDV’i bir araya getiren bir kadın platformu olan MOKİD ile ortaklık çerçevesinde yapılmıştır. Açılan tesisinin yeri Muhtarlar Birliğinden kiralanmış olup, bu yerin tadilatı Valilik vasıtasıyla Ömerli Kaymakamlığı tarafından yaptırılmıştır. Binanın çevre düzenlenmesi ise Ömerli Belediyesi tarafından karşılanmıştır. Başlangıçta **5 kadının istihdam edildiği** tesiste ilerleyen tarihlerde 5 kadına daha istihdam sağlanması amaçlanmaktadır.

Batman:

Moda Tekstil Atölyesi:

Projenin 4. Çıktısı olan “9 İl e 9 Modacı” projesi kapsamında Batman’da kurulacak moda üretim atölyesi için fizibilite çalışmasının tamamlanmasını takiben, **tam donanımlı üretim atölyesinin** kurulumuna başlamıştır. Tam donanımlı atölye kurulumu için İTKİB (İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri) uzmanlarından destek alınmıştır.

2.1.2 Teknik Donanım Desteği

Mevcut atölyelerin üretim kapasitelerini yükseltmek ve piyasada rekabet şanslarını artırmak amacıyla mevcut iki atölyeye teknik donanım desteği yapılmıştır.

Şırnak:

Şubat 2009 tarihinde Şırnak Cizre’de bulunan triko atölyesi için **3 adet yeni ve 3 adet ikinci el triko makinesi** alınmıştır. Bu alımlar gerçekleştirilirken bölgenin ihtiyaçları göz önüne alınmıştır.

Mardin:

Mart 2009 tarihinde Mardin Dargeçit ÇATOM’da kullanılmakta olan örgü makinesinin tamiratı

Altyapı oluşturmaya
yönelik şirket
kurulumlarına devam
ediliyor.

Saha ziyaretleri ve
atölye çalışmaları
düzenlendi ve toplamda
74 kadın katılım
gösterdi.

gerçekleştirilmiştir. Bunun yanında atölyede çalışan kadınlar makinelerin kullanım eğitimi için ilgili firmaya gönderilmişlerdir.

2.1.3 Altyapı Oluşturmaya Yönelik şirket ve Kooperatifler

Atölyelerin kurumsallaşması şirket ve kooperatif biçiminde olmaktadır. şirket ve kooperatiflere ayrıca, kendi iç yönetişim yapılarını güçlendirmek üzere teknik destek sağlanacaktır.

Batman:

Batman Cafe Airport'a kurumsal altyapı oluşturmak için başlatılan "Yeşeren Düşler Ltd. şirketi"nin kurulum çalışmaları tamamlanmıştır ve şirket **Ocak 2009 tarihinde resmi olarak kurulmuştur.**

2.1.4 Hammadde Desteği

Yeğin Triko Ltd. Firması tarafından şubat ayında bölgedeki kadınlara dağıtılmak üzere yaklaşık **500 kg.** üstün kalite el örgüsü yünü projeye hibe edilmiştir.

2.1.5 Düzenlenen Atölye Çalışmaları

Çıktı 2 kapsamında mevcut atölyelerin güçlendirilmesi için tasarım ve üretim konularında teknik destek sağlamak üzere sıklıkla atölye çalışmaları yürütölmektedir. Bu bağlamda Ocak-Mart 2009 dönemi içerisinde aşağıdaki atölye çalışmaları gerçekteşmiştir:

Mardin:

Takı Atölyesi:

16-19 şubat 2009 tarihleri arasında yapılan saha ziyaretinde, belirlenen atölye ihtiyaçları doğrultusunda bir atölye çalışması yapılmış ve broş, kolye, bileklik gibi çeşitli takılar ortaya çıkarılmıştır.

Nusaybin Hediyelik Eşya ve Ev Tekstili Atölyesi:

Nusaybin ÇATOM'da 14 şubat 2009 tarihinde gerçekteşen atölye çalışmasında ilçeyle özdeşleşmiş olan şahmeran motifleri kullanılarak çeşitli anahtarlıklar, mutfak önlüğü, amerikan servisi, duvara asılan ceplik üretilmiştir. Bu atölye çalışmasına **19 kadın** katılmıştır.

**Bu ürünler için
Diyarbakır'da bir satış
noktası oluşturuldu.**

Diyarbakır:

Diyarbakır Hediyeelik Eşya ve Ev Tekstili Atölyesi:

Katma değeri yüksek ürün üretimine dair atölye çalışması 16-19 Şubat 2009 tarihleri arasında Diyarbakır ÇATOM'da gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma iki aşamalı olarak yürütülmüştür. Öncelikle Proje'de ilk defa görev alan tasarımcılarla birlikte atölyelerde üretilebilecek ürünler hakkında bir ön inceleme çalışması yapılmıştır. İkinci aşamada ise, Proje kapsamında bir süredir üretimine devam edilen ürünlerin kalite kontrolü gerçekleştirilmiştir.

Bu atölye çalışmalarına **20 katılımcı** katılmış olup çalışma sonucunda küçük yastıklar, amerikan servisleri, küçük ve büyük çantalar, iğne oyasından kolyeler, lavanta keseleri, tepsi örtüleri gibi birçok ürün grubu ortaya çıkarılmıştır. Bu atölye çalışmasının devamı 16-19 Mart 2009 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bu atölye çalışmasına **17 kadın** katılmıştır.

Diyarbakır Oyuncak Bebek Atölyesi:

Yine 16-20 Şubat ve 16-19 Mart 2009 tarihleri arasında bir süredir devam eden oyuncak bebek üretim çalışmalarının kalite kontrolü yapılmış ve satılmak üzere ürün seçilmiştir. Bu çalışmaya Diyarbakır ÇATOM katılımcısı **5 kişi** katılmıştır.

Diyarbakır'da saha ve atölye çalışması yapılırken yerelde bu çalışmalardan çıkacak ürünlerin pazarlanmasına yönelik Valilik ve Ticaret Odasıyla görüşmeler yapılmış, Diyarbakır Ticaret Odası'nda bu ürünlerin satış noktasının kurulmasına karar verilmiştir. Ticaret ve Sanayi Odasında hazır olan **satış yerinin resmi açılışının** Oda tarafından Ocak 2009 yılında yapılmıştır.

Sanlıurfa:

Hediyeelik Eşya Atölyesi (Keçe):

21 Şubat 2009 tarihinde gerçekleşen atölye çalışmasında üretimine bir süredir devam edilen keçe hediyeelik eşyaların kalite kontrolü yapılmıştır. Bunun yanında takı üretimine başlanmıştır. Bu atölye çalışmasına **6 kadın** katılmıştır.

Siirt:

Hediyeelik Eşya Atölyesi:

17 Şubat 2009 tarihinde Siirt ÇATOM'da gerçekleştirilen atölye çalışmasında bir önceki atölye çalışmasından itibaren üretilen ürünlerin kalite kontrolü yapılmış ve satılmak üzere ürün seçilmiştir. Bu atölye çalışmasına **7 kadın** katılmıştır.

ÇIKTI 3

Proje yararlanıcısı kadınların işgücü piyasalarına ve içinde buldukları toplulukların sosyal yaşamına katılma kapasitesi güçlendirilmiş olacaktır.

III- ÇIKTI 3 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLENLER

Projenin hedef grubu olan kadınların işgücü piyasalarına ve içinde buldukları toplulukların sosyal yaşamına katılma kapasitesi güçlendirilmiş olacaktır.

3.1 Satış ve Pazarlama

Atölyelerde imal edilen katma değeri yüksek ürünlere ilişkin satış kanallarının mevcut olması, projenin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından en önemli unsurlardan biridir. Bu nedenle, satış ve pazarlama çok anlamlı bir yere sahiptir ve projede çok önemli bir rol oynayacaktır. Ürün ağının depo ve dağıtım lojistik imkânlarının düzenlenmesinden sonra satış süreci başlamaktadır.

3.1.1 Doğrudan Pazarlama:

Mardin, Batman, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Siirt'te yapılan atölye çalışmaları sırasında üretilen çeşitli ürünlerin (lavanta kesesi, işlemeli misafir havlusu, oyuncak bebek, keçe ürünler, oya işi takılar) Ankara'da çeşitli yerlerdeki satışa sunuldu.

3.1.2 Kafe ve Restoran Satışları:

3.1.2.1 Besni Yufka ve Unlu Mamuller Atölyesi

Önceki projede kurulmuş olan atölyenin kapasitesini artırmak amacıyla proje tarafından donanım desteği verilmiştir. Atölye Mart ayından başlayarak ilçedeki bir okulun kantin işletmeciliğine de başlamıştır. Besni Yufka ve Unlu Mamuller Atölyesi'nin Ocak-Mart 2009 döneminde toplamda **1.537 TL'lik satış** gerçekleşmiştir.

3.1.2.2 Batman Café Airport

Bu projede güçlendirilmesine yönelik destek verilen Airport Cafe, Ocak-Mart 2009 döneminde aylık bazda aşağıdaki satışları sırasıyla **Ocak ayında 2,820 TL Şubat'ta 2,410 TL, Mart ayında ise 2,640 TL** olarak gerçekleşmiştir.

3.1.3 Fuarlar ve Sergi Satışları:

3.1.3.1 Diyarbakır Hediyelik Eşya Fuarı

Projenin tasarım desteği verdiği kadınlarca üretilen ürünler 24 Ocak-10 Şubat 2009 tarihleri arasında ikinci kez Diyarbakır Babil Alışveriş Merkezi'nde açılan sergide satışa sunulmuştur. Kadın el ürünleri sergisinin, Diyarbakır Babil Alışveriş Merkezi'nin projeye destek vermek amacıyla tahsis ettiği sergi alanında teşhirde bulunduğu süre zarfında **yaklaşık 2.500 TL'lik satış** gerçekleşmiştir.

Proje ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, kadınların eğitim alarak kendi geçimlerini sağlayabilecekleri ekonomik seviyeye ulaşmaları hedefleniyor.

Eğiticilerin eğitimi kapsamında toplam 26 eğitici eğitim almıştır.

3.2 Eğitimler

Bilginin artırılması, insani gelişimin gerçekleştirilmesinde önemli bir unsurdur. Bu nedenle eğitim ve öğretim faaliyetleri, proje ve amaçlarının ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. Proje çerçevesinde satış ve pazarlama, iletişim, toplumsal cinsiyet eşitliği, tasarım, insan ve kadın hakları, kooperatifler ve yönetim konusunda eğitimler verilecektir. Üretimle ilgili teknik beceri eğitimleri ile kadın haklarına ilişkin konularda verilecek bilinçlendirici eğitimlerin birleştirilmesi ile proje, bütünleştirilmiş bir kapasite oluşturmaya yardımcı olmaktadır.

3.2.1 Eğiticilerin Eğitimi (Hazır Giyim)

2009 yılının Şubat-Mart aylarında tekstil sektöründeki kaliteyi artırmak amacıyla çeşitli kuruluşlarda hizmet veren dikiş eğitmenlerinin öğretme kapasitelerini artırmak amacıyla Şanlıurfa ve Mardin illerinde İTKİB (İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri) eğitmenleri tarafından eğitici eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Bu eğitimlerde sırasıyla hazır giyimde etkili eğiticilik eğitimi, makine tanımı, aksesuarları, kumaş tanımı ve grupları gibi teknik eğitimlerin yanında, tasarım, model kesim teknikleri, dikim tekniklerinde temel çalışma yöntemleri ve bireysel gelişimin ekip çalışmasına dönüştürülmesi gibi temel konular ele alınmıştır.

Şanlıurfa:

Halk Eğitim, ÇATOM ve diğer ilgili kuruluşlardaki dikiş eğiticilerinin eğitilmesi amacıyla yapılan ortaklık kapsamında bölgeye gelen (İTKİB) yetkilisi tarafından, 16 Mart-3 Nisan 2009 tarihleri arasında Şanlıurfa'da eğitici eğitimi düzenlenmiştir. Bu eğitime Bozova Halk Eğitim Merkezi ve Bozova ÇATOM'dan altı ve Şanlıurfa merkez ÇATOM'dan üç olmak üzere toplam **9 kadın** katılmıştır.

Mardin:

İTKİB yetkilisi tarafından yine 16 Mart-3 Nisan tarihleri arasında Şanlıurfa ile eşzamanlı verilen eğiticilerin eğitimine başta Mardin ve çevresindeki ÇATOM'lar olmak üzere (Mardin, Kızıltepe, Ömerli, Midyat, Dargeçit, Nusaybin) diğer kuruluşlardan **15 kadın dikiş eğitmeni** katılmıştır. İTKİB tarafından verilen bu eğitimin önemini algılayan Mardin ve çevresindeki diğer eğitmenler de bu eğitime katılma kararı vermiştir.

Ayrıca, Kızıltepe ve Ömerli ÇATOM'dan **2 kadın** eğitimcinin İstanbul'da bir tasarımcının yanında **10 günlük tasarım eğitimi** almalarına destek verilmiştir.

ÇIKTI 4

Türkiye'deki dokuz tanınmış moda tasarımcısı tarafından dokuz ilin her biri için yeni moda ve nakış tasarımlarının oluşturulması ve pazar bağlantılarının kurulması hedeflenmektedir.

Projenin bir markalaşma etkisi olacak.

IV - ÇIKTI 4 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLENLER

Türkiye'deki dokuz tanınmış moda tasarımcısı tarafından dokuz ilin her biri için yeni moda ve nakış tasarımlarının oluşturulması ve pazar bağlantılarının kurulması hedeflenmektedir.

4.19 İl'e 9 Modacı

"Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Sosyo-Ekonomik Farklılıkların Azaltılması Projesi" kapsamında imzalanan protokol çerçevesinde moda tasarımcıları tarafından saha ziyaretleri gerçekleştirilmiş olan "9 İl'e 9 Modacı" alt projesi, yeni projeye kaldığı yerden devam etmektedir.

Bu bileşenle, Moda Tasarımcıları Derneği üyesi olan tasarımcılar, bölgedeki kadınlarla yakın işbirliği içinde çalışacak ve büyük mağazalarda satılacak ürünleri hazırlayacaklardır. Ayrıca, kültürel mirasın görünür kılınması sayesinde proje, yerel kültürel zenginlikler, çeşitlilik ve kadınların üretkenliğine dayalı olarak bölgenin daha olumlu bir şekilde algılanmasına yardımcı olacaktır.

Projenin, bölge halkı ve insan çeşitlilikleri, kadınların kendi kültürel ve manevi değerlerini küresel bilgi ve ticari pazarlarla birleştirme çabaları gibi güçlü bölgesel özelliklerin vurgulanacağı bir markalaşma etkisi de olacaktır. Kadın atölyelerinden çıkan ürünler, Güneydoğu kadınlarının yaratıcılığını moda tasarımcılarıyla ve onların İstanbul ve Türkiye'nin başka yerlerindeki çalışmalarıyla buluşturacak bir görünürlük programı ile birlikte pazarlanacaktır.

Bu çerçevede moda tasarımcısı Hatice Gökçe koordinatörlüğünde Türkiye'nin önde gelen 9 moda tasarımcısı ile Proje'ye bir konsept belirlemek ve bu konsept çerçevesinde üretilen ürünlerin markalaştırılması konularında çalışma başlatılmıştır. Bu kapsamda, Proje'nin yazılı ve görsel basında yer alması amacıyla modanın dilini kullanarak Proje'nin hikayesini oluşturmak, Proje için hazırlanan konseptte uygun olarak örnek ürünlerin koleksiyon mantığında hazırlanması ve belgelenmesi gibi faaliyetler yer almaktadır. Ocak-Mart 2009 döneminde bu kapsamda gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdaki gibidir:

- Modacılarla görüşmeler yapılarak marka ve konsept çalışmaları tamamlandı.
- Hatice Gökçe bölgede atölye çalışmaları yaptı.
- Üretilen kadın ürünleri için bir marka belirlendi.

Çıktı 4 kapsamında yürütülen bir diğer faaliyet ise Türkiye'nin önde gelen hazır giyim firmalarından Mudo ile işbirliğinde yürütülen alt projedir. Mudo Firması'nın ürün

Proje yararlanıcısı kadınlar tarafından üretilecek ürünler Mudo'nun önde gelen 15 mağazasında satışa sunulacak.

ÇIKTI 5
Yönetim

yelpazesine eklemek üzere Türkiye'nin önde gelen 9 moda tasarımcısı tarafından tasarlanan kış koleksiyonunun Proje yararlanıcısı kadınlar tarafından üretilerek, Mudo'nun **önde gelen 15 mağazasında** satışa sunulacak olması, Proje'nin ulusal pazara açılma hedefi açısından çok önemli bir gelişmedir. Bu kapsamda ilk etapta üretilecek olan **6240 parça ürünün** Haziran ayında tamamlanmasının ardından Temmuz ayında Mudo mağazalarında satışa sunulması hedeflenmektedir. Bu projenin basın lansmanının ise Haziran'ın son haftasında yapılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda Ocak-Mart 2009 döneminde tamamlanan faaliyetler şu şekildedir:

- Ürün konsepti belirlendi.
- Tasarımcılar tarafından numuneler üretildi.
- Batman'daki tam donanımlı üretim atölyesinin kurulum çalışmaları başladı.
- Marka belirlenerek bu markanın kurumsal çalışmaları yapıldı.
- Proje taraflarıyla marka lansmanı ve ürün konumlandırma toplantısı düzenlendi.

Projenin Görsel Dokümantasyonu

Mart ayından itibaren, Proje'ye gönüllü olarak destek verme isteği gösteren Yoyo Prodüksiyon Şirketi tarafından bir kameraman ve bir fotoğrafçı görevlendirilmiş ve düzenlenen atölye çalışmalarının ve üretilen ürünlerin kaydedilmesi ve fotoğraflanması yoluyla Proje'nin görsel dokümantasyonuna başlanmıştır.

V - ÇIKTI 5 KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLENLER

5.1 Proje İzleme

19 Ocak 2009 tarihinde, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, İsveç Büyükelçiliği, Devlet Planlama Teşkilatı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü yetkililerinin katılımıyla Proje Yönlendirme Komitesi Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda Proje'nin sadece Güneydoğu için değil, Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri için de gelecek girişimler adına büyük önem taşıdığına değinildi. Proje'nin Türk Hükümeti'nin Binyıl Kalkınma Hedefleri'nin başarılması ve Pekin Platformu gerekliliklerinin yerine getirmesi konularındaki çabalarına, özellikle de cinsiyet eşitliği alanında, verdiği büyük desteğin altı çizildi.

Bölgedeki kadınların fuarlara katılması, sergiler açması, kendi el emekleri ile ürettikleri ürünleri pazarlamaları kendilerine olan güveni her geçen gün artırmalarını sağlıyor.

VI. SONUÇ

Bu projede, çıktı 1, çıktı 2, çıktı 3 ve çıktı 4 kapsamında önemli adımlar atılarak, işsizliğin arttığı global krizin etkisini çok büyük bir oranda hissettirdiği bir ortamda önemli gelişmeler sağlanmıştır. Projede Ocak-Mart 2009 döneminde ilerleme kaydedilmiştir.

Bölgedeki kadınların fuarlara katılması, sergiler açması, kendi el emekleri ile ürettikleri ürünleri pazarlamaları kendilerine olan güveni her geçen gün artırmalarını sağlamaktadır. Kendi yeteneklerini keşfeden kadınlar, proje içerisinde aktif rol almak için çaba harcamaktadırlar.

Bugün Türkiye'deki en büyük sorunlardan biri kadınların iş gücüne katılma zorluğudur. GAP Bölgesindeki güçlü geleneksel yapı ve okuma yazma oranının düşüklüğü, yeni gelişmelerin bölge halkına benimsetilmesi konusunda bazen zorlayıcı olabilmektedir. Ancak Proje, bölge hassasiyetlerini de gözetenek sağladığı önemli gelişmeler sayesinde halkın geleneksel bakışının önüne geçmiştir.

Özellikle ekonomik krizde insanların iş bulmada zorlandığı bir ortamda, kadınların hem eğitim alıp hem de aile ekonomisine katkıda bulunabilecek bir faaliyette bulunmaları çevredeki halk tarafından da olumlu karşılanmıştır.

Ocak-Mart döneminde yapılan çalışmalarda atölyelerde aktif iş gücü harekete geçirilmiş, kadınların üretim sürecine dahil edilmesi sağlanmıştır. Bu proje tamamlandığında, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, proje faydalanıcısı kadınların iş gücü piyasasında kolaylıkla yer alabilecekleri öngörülmektedir.